

22. 8. 2019

ID: 109822

Státní služba

Práva zaměstnanců z kvalifikačních dohod podle ustanovení § 234 zák. práce (představujících provázaný komplex práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele při prohlubování a zvyšování kvalifikace) zůstávají státním zaměstnancům po vzniku služebního poměru zachována v podobě odpovídající ustanovením § 107 zákona o státní službě [prohlubování vzdělání (kvalifikace)] a § 109 až 111 zákona o státní službě [zvýšení vzdělání (kvalifikace)], za jejichž podmínek se také nadále naplňují.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j 21 Cdo 269/2018-84, ze dne 17.4.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně České republiky - Energetického regulačního úřadu se sídlem v J., proti žalované M. S., narozené XY, bytem XY, zastoupené JUDr. P.T., advokátkou se sídlem v O., vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 185 C 31/2016, o 493 093 Kč s příslušenstvím, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. srpna 2017 č. j. 16 Co 81/2017-59 tak, že dovolání žalobkyně se v části směřující proti výroku o náhradě nákladů řízení odmítá; v dalším se dovolání žalobkyně zamítá.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Okresního soudu v Ostravě dne 21. 11. 2016 se žalobkyně domáhala, aby byla žalované uložena povinnost zaplatit jí 493 093 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 493 093 Kč ode dne 1. 7. 2016 do zaplacení. Žalobu zdůvodnila tím, že s žalovanou uzavřela dne 10. 10. 2011 pracovní smlouvu na dobu neurčitou na druh práce specialista regulace v energetice. Účastníci dále dne 17. 6. 2013 uzavřeli kvalifikační dohodu podle § 230 a 234 zákoníku práce o prohloubení kvalifikace, na základě které byla žalovaná vyslána jako národní expert do odboru monitorování trhu Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů se sídlem XY; v dohodě (ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. 2. 2014 a dodatku č. 2 ze dne 17. 2. 2015) účastníci sjednali dobu vyslání od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2016, předběžné náklady (náklady spojené se zahraniční pracovní cestou a náhrada mzdy) v maximální výši 1 200 000 Kč a závazek žalované setrvat v pracovním poměru u žalobkyně po dobu 60 měsíců, tj. od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2021. Žalobkyně s účinností od 1. 10. 2015 rozhodla o přijetí žalované do služebního poměru podle zákona č. [234/2014](#) Sb., o státní službě. Následně žalobkyně v souvislosti s rozhodnutím o skončení služebního poměru žalované ke dni 30. 4. 2016 (učiněného na žádost žalované) a o nesplnění závazku žalované setrvat v pracovním (služebním) poměru vyčíslila vynaložené náklady na prohloubení kvalifikace částkou 993 093 Kč a požádala žalovanou o jejich úhradu ve lhůtě do 30. 6. 2016. Žalovaná i přes opakované výzvy uhradila pouze částku 500 000 Kč a zbývající částku ve výši 493 093 Kč zpochybňuje.

Okresní soud v Ostravě rozsudkem ze dne 14. 3. 2017 č. j. 185 C 31/2016-40 žalobu zamítl a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 44 586,47 Kč k rukám advokátky JUDr. P.T. Poté, co vzal za prokázaná skutková tvrzení uvedená v žalobě, se soud prvního stupně předně zabýval tím, zda je s ohledem na služební poměr účastníků v projednávané věci dána pravomoc soudu ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 občanského soudního řádu. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně „domáhá plnění z titulu nedodržení závazku vyplývajícího z kvalifikační dohody uzavřené dle § 234 ZP v době, kdy mezi žalobkyní a žalovanou byl pracovněprávní vztah, a

požadované plnění jde nad rámec částky dle § 110 odst. 4 písm. d) ZoSS“, dospěl soud prvního stupně k závěru, že „je k projednání a rozhodnutí této věci pravomocný obecný soud dle o. s. ř.“ Ve vztahu k uplatněnému nároku dospěl k závěru, že tento nárok (na zaplacení částky 493 093 Kč) vyplývající z kvalifikační dohody zanikl přijetím žalované do služebního poměru. Vyšel „z ustanovení § 200 odst. 2 ZoSS, kdy má za to, že není důvodu, aby toliko nároky dosavadních zaměstnanců z pracovního poměru se staly nároky ze služebního poměru, ale aby i povinnosti dosavadních zaměstnanců z pracovního poměru se staly povinnostmi ze služebního poměru“, byť to ustanovení § 200 odst. 2 zákona o státní službě výslovně neuvádí. Podle názoru soudu prvního stupně se tak „povinnosti dosavadních zaměstnanců z pracovního poměru staly povinnostmi ze služebního poměru“, a proto je „vyčíslení nákladů spojených s vysláním na studijní pobyt žalované v souladu s § 110 odst. 4 písm. d) ZoSS limitováno částkou 500 000 Kč“, kterou žalovaná žalobkyni uhradila dne 14. 7. 2016.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 16. 8. 2017 č. j. 16 Co 81/2017-59 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a řízení o zaplacení částky 493 093 Kč s příslušenstvím zastavil, rozhodl, že věc bude po právní moci tohoto rozhodnutí postoupena Radě Energetického regulačního úřadu, a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 70 238 Kč k rukám advokátky JUDr. P.T. Odvolací soud považoval za rozhodující, že nárok žalobkyně „vznikl za trvání služebního poměru, a proto je nutno v případě tohoto nároku postupovat podle zákona o státní službě, když v § 10 odst. 1 upravuje, kdo je služebním orgánem a podle odst. 2 tohoto ustanovení služební orgán jedná a rozhoduje ve věcech služebního poměru“; podle ustanovení § 17b odst. 14 „energetického zákona“ ve znění zákona č. 131/2015 se za služební orgán podle zákona o státní službě považuje Rada Energetického regulačního úřadu, která je oprávněna jednat a rozhodovat ve správním řízení ve věcech služebního poměru státních zaměstnanců. Odvolací soud tedy shledal nedostatek podmínky řízení spočívající v nedostatku pravomoci soudů projednat a rozhodnout danou věc podle § 7 odst. 1 občanského soudního řádu, a řízení proto zastavil a zároveň rozhodl o postoupení věci Radě Energetického regulačního úřadu.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jímž usnesení napadla v „celém jeho rozsahu“. Dovolatelka namítá, že odvolací soud „nezákonně a nesprávně dovodil změnu nároku ze smluvených práv a povinností dle kvalifikační dohody sjednané mezi žalobcem a žalovanou podle § 230 a 234 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, na nárok, v jehož případě je nutno postupovat podle služebního zákona, bez toho, aby uvedl konkrétní právní předpis, dle kterého mělo k takové změně nároku dojít“ (v tomto ohledu považuje rozsudek odvolacího soudu za nepřezkoumatelný). Takový závěr nemůže mít oporu v ustanovení § 200 odst. 2 zákona o státní službě, neboť v něm užitý pojem „nárok“ je třeba interpretovat standardně v souladu s právní teorií jako dospělé právo, tj. jako možnost uplatnit své konkrétní subjektivní právo zákonným způsobem a domoci se jeho výkonu. Zákonodárce „tímto pojmem zajisté neměl na mysli nedospělá práva dosavadních zaměstnanců“. Pravomoc soudu projednat a rozhodnout spor o nárok z práv sjednaných kvalifikační dohodou uzavřenou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem dle zákoníku práce má proto žalobkyně za „zcela zřejmou a nepochybnou“. Nárok žalobkyně není „podřaditelný“ pod výčet případů, na které se podle ustanovení § 159 odst. 1 zákona o státní službě vztahují ustanovení o řízení ve věcech služby, a o jiných nárocích služební orgán jednat a rozhodovat oprávněn není. Vzhledem k tomu, že uvedené právní otázky nebyly v rozhodování dovolacího soudu vyřešeny a že uplatněný nárok je (z důvodů, které blíže v dovolání rozvádí) důvodný, dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu i rozsudek soudu prvního stupně zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná považuje rozhodnutí odvolacího soudu za věcně správné. Vzhledem k tomu, že „na předmětný soudní spor není doposud ustálená judikatura“ a „nejedná se o právní otázku, která by byla v podobných případech dovolacím soudem rozhodována rozdílně“, navrhla žalovaná, aby Nejvyšší soud dovolání žalobkyně odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 občanského soudního řádu a že věc je třeba i v současné době – vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno přede dnem 30. 9. 2017 – posoudit (srov. čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 29. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.“), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Dovolatelka usnesení odvolacího soudu napadla v celém rozsahu, tedy i ve výroku o náhradě nákladů řízení. V této části dovolání postrádá jakoukoliv věcnou argumentaci, ze které by vyplývalo, v čem dovolatelka spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání a důvod dovolání, tj. právní otázku, na jejímž řešení závisí rozhodnutí o náhradě nákladů řízení; nedostatek dovolání zde představuje vadu, jež brání pokračování v dovolacím řízení (za absence uvedených náležitostí nelze posoudit přípustnost dovolání), a nelze ho již odstranit, neboť lhůta, ve které tak bylo možné učinit (srov. § 241b odst. 3 větu první o. s. ř.), uplynula. Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalobkyně směřující proti výroku usnesení odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení podle ustanovení § 243c odst. 1 věty první o. s. ř. odmítl.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzované věci – mimo jiné – zjištěno, že na základě pracovní smlouvy ze dne 10. 10. 2011 žalovaná od téhož dne pracovala u žalobkyně jako specialista regulace v energetice. Dne 17. 6. 2013 účastníci uzavřeli kvalifikační dohodu podle ustanovení § 230 a § 234 zákoníku práce, kterou se žalobkyně zavázala umožnit žalované „prohloubení“ kvalifikace vysláním jako národního experta do odboru monitorování trhu Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů se sídlem XY. V dohodě (ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. 2. 2014 a dodatku č. 2 ze dne 17. 2. 2015) účastníci dále sjednali dobu vyslání od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2016, předběžné náklady (náklady spojené se zahraniční pracovní cestou a náhradu mzdy) v maximální výši 1 200 000 Kč a závazek žalované setrvat v pracovním poměru u žalobkyně po dobu 60 měsíců, tj. od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2021. Rozhodnutím ze dne 1. 10. 2015 č. j. 07639-2/2015-ERU předsedkyně Energetického regulačního úřadu rozhodla o přijetí žalované do služebního poměru na služební místo odborný rada v oddělení monitoringu v oboru služby Energetika se vznikem služebního poměru dne 1. 10. 2015 na dobu určitou do 30. 6. 2017. Na základě žádosti žalované předsedkyně Energetického regulačního úřadu rozhodnutím ze dne 28. 4. 2016 č. j. 07639-6/2015-ERU rozhodla o skončení služebního poměru žalované ke dni 30. 4. 2016. Žalobkyně následně vyčíslila vynaložené náklady na prohloubení kvalifikace žalované na částku 993 093 Kč a vyzvala žalovanou, aby je uhradila do 30. 6. 2016. Žalovaná dne 14. 7. 2016 zaplatila žalobkyni na tyto náklady 500 000 Kč.

Za tohoto skutkového stavu věci závisí napadené usnesení odvolacího soudu (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, jakou povahu mají práva a povinnosti vyplývající z kvalifikační dohody podle ustanovení § 234 zákoníku práce poté, co byl dosavadní zaměstnanec správního úřadu vykonávající činnosti podle § 5 zákona o státní službě přijat do služebního poměru, a otázky procesního práva, zda

je ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 o. s. ř. dána pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí sporu o zaplacení náhrady nákladů na zvýšení nebo prohloubení kvalifikace, na jejíž zaplacení vznikl (měl vzniknout) služebnímu úřadu nárok v důsledku porušení povinnosti státního zaměstnance setrvat ve služebním poměru po dobu sjednanou v kvalifikační dohodě uzavřené před vznikem tohoto služebního poměru. Vzhledem k tomu, že tyto otázky nebyly dosud v rozhodování dovolacího soudu řešeny, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání žalobkyně je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Při řešení uvedených právních otázek je třeba postupovat podle zákona č. [234/2014](#) Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“) a podle zákona č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“); vznik závazků z kvalifikační dohody, uzavřené dne 17. 6. 2013, změněné a doplněné dodatkem č. 1 ze dne 17. 2. 2014 a dodatkem č. 2 ze dne 17. 2. 2015, je třeba i v současné době posuzovat podle zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30. 9. 2015, tj. v době, než nabyl účinnosti zákon č. [205/2015](#) Sb. (dále jen „zák. práce“).

Podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (tzv. podmínky řízení), soud podle ustanovení § 103 o. s. ř. zkoumá kdykoli za řízení. Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 1 věta první o. s. ř.). Neodstranitelný nedostatek podmínky řízení zakládá (mimo jiné) i nedostatek pravomoci soudu. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu (§ 104 odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Podle ustanovení § 7 odst. 1 o. s. ř. soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

Podle ustanovení § 7 odst. 3 o. s. ř. jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

V posuzované věci se žalobkyně [která je - Energetický regulační úřad - správním úřadem zřízeným pro výkon regulace v energetice se samostatnou kapitolou státního rozpočtu České republiky (srov. § 17 odst. 1 energetického zákona) a služebním úřadem (srov. § 4 odst. 1 zákona o státní službě)] domáhá zaplacení nákladů na „prohloubení“ kvalifikace, neboť žalovaná nesplnila svůj závazek z kvalifikační dohody podle ustanovení § 234 zák. práce, uzavřené (a změněné) za trvání pracovního poměru účastníků (tj. před tím, než žalovaná byla podle ustanovení § 191 odst. 1 zákona o státní službě přijata do služebního poměru), setrvat ve služebním poměru u žalobkyně po sjednanou dobu.

Ke vzniku uplatněného nároku mělo tedy dojít poté, co nabyl účinnosti zákon o státní službě, který komplexně upravuje služebně právní vztahy státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu (státní službu) [srov. § 1 odst. 1 zákona o státní službě]. Státní zaměstnanci službu vykonávají ve služebním poměru (srov. § 6 a § 20 zákona o státní službě), do kterého se osoba přijímá mocenským aktem služebního orgánu (rozhodnutím o přijetí) [§ 23 zákona o státní službě], pokud splňuje podmínky stanovené ustanovením § 25 zákona o státní službě. V soudní praxi je ve vztahu ke služebně právním vztahům přijímán názor (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 2003 sp. zn. 21 Cdo 1553/2003 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 1998 sp. zn. 2 Cdon 949/97, uveřejněné pod č. 162 v časopise Soudní judikatura, roč. 1998), že služební poměr je

svojí povahou typickým právním poměrem státně zaměstnaneckým, veřejnoprávním a po celou dobu svého průběhu se výrazně odlišuje od poměru pracovního, který je naopak poměrem soukromoprávním. Vzájemné vztahy účastníků tohoto poměru se vyznačují tím, že jeden účastník (stát) vystupuje vůči druhému jako nositel veřejné svrchované moci, a tím jako silnější subjekt, který druhému subjektu může jednostranně zakládat jeho práva. Tato veřejnoprávní povaha je příznačná pro vzájemné vztahy účastníků služebního poměru jako celku a nemůže na ní nic změnit ani způsob, jakým žalobce své požadavky procesně uplatnil. Na tomto právním názoru dovolací soud i nadále setrvává a neshledává žádné důvody k jeho změně.

Přechodná ustanovení zákona o státní službě (§ 184 a násl.) upravují podmínky vzniku služebního poměru u dosavadních zaměstnanců, kteří některé z činností podle ustanovení § 5 zákona o státní službě u správních úřadů dosud vykonávali v pracovním poměru. Vedoucí správního úřadu se dnem 6. 11. 2014 považuje za vedoucího služebního úřadu ve služebním poměru (§ 186 odst. 1 a § 207 zákona o státní službě) a dosavadní vedoucí zaměstnanci ve správním úřadu se dnem 1. 7. 2015 považují za představené (§ 188 odst. 1 a 2 zákona o státní službě), náměstka pro řízení sekce, resp. ředitele sekce (§ 188 odst. 3 zákona o státní službě) a náměstka člena vlády podle § 173 odst. 2 (§ 189 zákona o státní službě). Uvedená vedoucí služební místa vznikla ze zákona a dosavadní vedoucí zaměstnanci (včetně vedoucích správních úřadů) se tedy ze zákona stali vedoucími služebních úřadů a ostatními uvedenými vedoucími státními zaměstnanci. Z toho vyplývá, že pracovní poměr těchto dosavadních zaměstnanců zanikl ex lege a plynule přešel do služebního poměru. Služební poměr ostatních dosavadních zaměstnanců vznikl za splnění stanovených podmínek na základě rozhodnutí o přijetí vydaného služebním orgánem (§ 190 až 192 a § 194 zákona o státní službě) na žádost dosavadního zaměstnance (§ 193 zákona o státní službě). Jakékoliv právní jednání „zaměstnavatele“ směřující k ukončení předchozího pracovního poměru zde nepřipadá v úvahu, neboť tento pracovní poměr skončil ze zákona „překlopením“ (srov. § 198 a 200 zákona o státní službě).

Důsledky uvedené změny pracovního poměru v poměr služební na práva a povinnosti, které zaměstnanci a zaměstnavateli (představovaného správním úřadem) vznikly z pracovního poměru, jsou upraveny jen rámcově v ustanovení § 200 odst. 2 zákona o státní službě, podle něhož nároky dosavadních zaměstnanců z pracovního poměru, které vznikly přede dnem vzniku služebního poměru a do tohoto dne nezanikly, se od dne vzniku služebního poměru považují za nároky vyplývající jim ze služebního poměru. Zákon tím sleduje, aby zaměstnanec nebyl krácen na svých právech, která mu za pracovního poměru vznikla, jen proto, že pracovní poměr „překlopením“ skončil. Práva státních zaměstnanců vzniklá jim z pracovního poměru (ať již vznikla na základě zákoníku práce nebo jiných pracovněprávních předpisů, individuální smlouvy nebo kolektivní smlouvy) vznikem služebního poměru zásadně nezanikají. Na druhé straně však ani nadále neexistují ve své čisté pracovněprávní podobě a vznikem služebního poměru se transformují do podoby odpovídající povaze služebního poměru (jako poměru státně zaměstnaneckého, veřejnoprávního) dané zákonem o státní službě, a nadále se proto na ně hledí jako na práva „vyplývající jim ze služebního poměru“. Práva zaměstnanců z kvalifikačních dohod podle ustanovení § 234 zák. práce (představujících provázaný komplex práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele při prohlubování a zvyšování kvalifikace) tedy zůstávají státním zaměstnancům po vzniku služebního poměru zachována v podobě odpovídající ustanovením § 107 zákona o státní službě [prohlubování vzdělání (kvalifikace)] a § 109 až 111 zákona o státní službě [zvýšení vzdělání (kvalifikace)], za jejichž podmínek se také nadále naplňují.

Argumentace dovolatelky, která práva a povinnosti účastníků z kvalifikační dohody uzavřené podle ustanovení § 234 zák. práce po následném „překlopení“ pracovního poměru žalované do poměru služebního nepovažuje za práva a povinnosti vyplývající ze služebního poměru, přehlíží, že v případě její opodstatněnosti by žalovaná odchodem ze služebního poměru závazek z kvalifikační dohody ani porušit nemohla.

Z uvedeného plyne, že v posuzovaném případě se nejedná o věc vyplývající ze vztahů vyjmenovaných

v ustanovení § 7 odst. 1 o. s. ř. a že proto pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí této věci ve smyslu ustanovení § 7 odst. 3 o. s. ř. může být dána, jen stanoví-li to zákon.

Řízení ve věcech služebního poměru upravuje zákon o státní službě tím způsobem, že ve věcech služebního poměru státních zaměstnanců jedná a rozhoduje služební orgán (§ 10 odst. 2 zákona o státní službě), jímž v případě Energetického regulačního úřadu je Rada Energetického regulačního úřadu (§ 17b odst. 14 energetického zákona). Ve věcech kárné odpovědnosti jednájí a rozhodují (vykonávají kárnou pravomoc) kárné komise (§ 91 odst. 1 zákona o státní službě). Zvláštní úpravu řízení ve věcech státní služby zákon o státní službě obsahuje v ustanoveních § 159 až 169. Nestanoví-li zákon v uvedených ustanoveních jinak, postupuje se ve věcech služby podle správního řádu (§ 160 zákona o státní službě). Výčet věcí, na jejichž rozhodování se vztahuje zvláštní úprava řízení ve věcech státní služby, obsahuje ustanovení § 159 odst. 1 zákona o státní službě; do tohoto výčtu (mimo jiné) náleží rozhodování o zvýšení vzdělání státního zaměstnance na náklady služebního úřadu včetně volna k němu a zastavení poskytování tohoto volna, o náhradě nákladů podle § 110 zákona o státní službě a o zastavení poskytování úlev ve službě podle § 111 zákona o státní službě. Naproti tomu ustanovení § 159 odst. 2 zákona o státní službě stanoví případy rozhodování, na které se ustanovení o řízení ve věcech služby ani ustanovení správního řádu o správním řízení nevztahují; součástí tohoto výčtu je (mimo jiné) rozhodování o prohlubování vzdělání. Formulace, že se nepoužijí „ustanovení správního řádu o správním řízení“, však nevylučuje použití správního řádu (zákon č. [500/2004](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů) jako takového, ale jen těch jeho ustanovení, která upravují správní řízení (část druhá správního řádu „Obecná ustanovení o správním řízení“, část třetí správního řádu „Zvláštní ustanovení o správním řízení“). Z ustanovení § 1 odst. 1 správního řádu vyplývá, že v případech, kdy správní orgán vykonává působnost v oblasti veřejné správy, se na jeho postupy vztahuje správní řád, a proto i ve věcech podle ustanovení § 159 odst. 2 zákona o státní službě, které mají povahu výkonu veřejné správy, se postupuje minimálně podle základních zásad činnosti správních orgánů stanovených v ustanoveních § 2 až 8 správního řádu.

Zákon o státní službě nestanoví, jaká pravidla mají platit pro rozhodování ve věcech státní služby, které nejsou předmětem výčtu uvedeného v ustanovení § 159 odst. 1 ani § 159 odst. 2 tohoto zákona, a které tedy nelze zařadit ani mezi případy, na které se výslovně zvláštní ustanovení o řízení ve věcech služby vztahují, ani mezi případy, pro které je naopak použití těchto ustanovení (a ustanovení správního řádu o správním řízení) výslovně vyloučeno. Na základě shora uvedeného však nelze mít pochybnosti o tom, že i v těchto věcech státní služby služební orgán vystupuje vůči státním zaměstnancům ve vrchnostenském (mocenském) postavení, ze kterého vyplývá působnost správního řádu, neboť jsou splněny podmínky ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. [500/2004](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, podle kterého tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Rovněž v těchto případech se tedy jedná o postupy směřující k vydání rozhodnutí o právech a povinnostech státních zaměstnanců (o jejich založení, změně nebo zrušení) ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. [500/2004](#) Sb. Zákon o státní službě sice neobsahuje ustanovení, které by zde odkazovalo na použití správního řádu či obecných předpisů o správním řízení, neobsahuje však ani ustanovení vylučující jeho použití, a proto je možné správní řád subsidiárně aplikovat na základě ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. [500/2004](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, které zakládá subsidiaritu správního řádu v těch správních procesech, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013 č. j. 3 Ads 133/2012-19 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017 č. j. 7 As 281/2016-26).

Vzhledem k uvedenému nelze přijmout argumentaci dovolatelky, podle které služební orgán může jednat a rozhodovat jen o věcech vymezených v ustanovení § 159 odst. 1 zákona o státní službě. Tato argumentace přehlíží, že ustanovení § 159 odst. 1 zákona o státní službě neobsahuje vymezení státní služby, nýbrž jen výčet věcí služby, na které se vztahují zvláštní ustanovení zákona o státní službě o

řízení ve věcech služby (ve věcech služebního poměru). Z hlediska samotného oprávnění služebního orgánu rozhodovat ve věcech služby (§ 10 odst. 2 zákona o státní službě) není podstatné, zda a v jakém rozsahu se na jednání a rozhodování o věcech služebního poměru vztahují zvláštní ustanovení o řízení ve věcech služby a ustanovení správního řádu.

Vedle uvedených procesních ustanovení obsahujících zvláštní úpravu řízení ve věcech státní služby zákon o státní službě neobsahuje žádné ustanovení, které by zakládalo výluky z obecné procesní úpravy řízení ve věcech státní služby svěřených služebním orgánům, která by ve věcech náhrady nákladů podle ustanovení § 110 zákona o státní službě, na jejíž zaplacení vznikl služebnímu úřadu nárok v důsledku porušení povinnosti státního zaměstnance setrvat ve služebním poměru po dobu uvedenou v odstavcích 1 a 2 tohoto ustanovení, a ve věcech prohlubování vzdělání zakládala pravomoc soudu v občanském soudním řízení. Takovou výlukou proto nelze uplatňovat ani na řízení ve věcech náhrady nákladů vynaložených služebním úřadem (zaměstnavatelem) na zvýšení nebo prohloubení kvalifikace, na jejíž zaplacení vznikl (měl vzniknout) služebnímu úřadu nárok v důsledku porušení povinnosti státního zaměstnance setrvat ve služebním poměru po dobu sjednanou v kvalifikační dohodě podle ustanovení § 234 zák. práce před vznikem tohoto služebního poměru.

Odvolací soud tedy v souladu s uvedenými závěry dospěl k závěru, že v případě uplatněného nároku se jedná o věc služebního poměru (státní služby), ve které není dána pravomoc soudů v občanském soudním řízení, a že k jejímu projednání a rozhodnutí je dána pravomoc služebního orgánu, kterým je (jako služební orgán prvního stupně - srov. § 162 odst. 2 zákona o státní službě) Rada Energetického regulačního úřadu.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správné. Protože nebylo zjištěno, že by bylo postiženo některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobkyně proti výrokům usnesení odvolacího soudu o zrušení rozsudku soudu prvního stupně, zastavení řízení a postoupení věci po právní moci usnesení Radě Energetického regulačního úřadu podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)